

حضور پررنگ دولت در واردات نهاده‌های دامی و تضعیف بخش خصوصی

نابسامانی در بازار نهاده‌های دامی در حالی تداوم دارد که دولت با پرداخت یارانه سنگین در قالب ارز ۴۲۰۰ تومانی، مدتی است به واردکننده تقریباً انحصاری این حوزه تبدیل شده است.

به گزارش پایگاه خبری آگرو فود نیوز، به نقل از مهر، بازار نهاده‌های دامی در حالی طی یکسال گذشته با نابسامانی‌های بی‌سابقه مواجه بوده که عمده واردات این اقلام توسط خود دولت انجام می‌شود و حجم گسترده‌ای از ارز ۴۲۰۰ تومانی صرف این واردات شده و به گفته بانک مرکزی تأمین ارز نسبت به سال گذشته نیز با رشد مواجه بوده است.

از ابتدای سال جاری تا تاریخ هشتم آذرماه جاری تأمین ارز انجام شده برای واردات کنجاله سویا از سوی بانک مرکزی بیش از ۷۷۱ میلیون دلار بوده که این رقم نسبت به مدت مشابه سال ۹۸ که بیش از ۴۴۹ میلیون دلار تأمین ارز برای واردات کنجاله صورت گرفته معادل ۵۸ درصد رشد دارد.

با این حال ارزش کنجاله ترخیص شده از گمرکات طی این مدت نسبت به مدت مشابه ۹۸ به ۲۸ درصد کاهش را نشان می‌دهد. همچنین از نظر وزنی

نیز ترخیص کنجاله سویا امسال ۲۳ درصد کاهش یافته است.

بازار همچنان تأمین ارز برای کنجاله افزایش یافت واردات کاهش / نابسامان

همچنین در مدت یاد شده در سال ۹۹ تأمین ارز انجام گرفته برای جو دامی حدود ۲۶۵ میلیون دلار بوده که نسبت به رقم بیش از ۶۶۶ میلیون دلار سال گذشته ۶۰ درصد کاهش دارد. طی این مدت ارزش جوی ترخیص شده ۴۵ درصد کاهش داشته و از نظر وزنی نیز ترخیص جو ۴۳ درصد افت کرده است.

طی مدت یاد شده میزان تأمین ارز انجام شده برای کالای ذرت دامی بیش از ۱۴۷۰ میلیون دلار بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل (بیش از ۱۳۵۶ میلیون دلار) ۸ درصد رشد دارد. همچنین ترخیص ذرت از نظر ارزشی و وزنی به ترتیب ۱۰ و ۱۲ درصد رشد کرده است.

همچنین براساس اعلام اتحادیه واردکنندگان نهاده‌های دام و طیور، تا ۲۱ آذرماه امسال ثبت سفارش کنجاله سویا نسبت به سال قبل حدود ۹۰ درصد افزایش یافته، تخصیص ارز و تأمین ارز این محصول نیز به ترتیب ۲۹ درصد و ۲۰ درصد افزایش یافته در حالی که ارزش ترخیص آن همچنان افت کرده و ۲۸ درصد کاهش داشته است.

براساس این گزارش درحالی که تأمین ارز برای نهاده‌های کنجاله سویا و ذرت افزایش داشته نابسامانی گسترده‌ای را در بازار این نهاده‌ها طی یک سال اخیر شاهد بوده‌ایم و در حوزه کنجاله سویا شاهد کاهش حجم واردات نیز هستیم. یکی از نکات مهم نیز حضور پررنگ دولت در واردات نهاده‌های دامی و کاهش سهم بخش خصوصی بوده که انتقادات زیادی را به دنبال داشته است.

حضور پررنگ دولت در واردات نهاده‌های دامی و تضعیف بخش خصوصی!

در همین راستا، سید جلال طبیبی، خزانة دار اتحادیه واردکنندگان نهاده‌های دام و طیور ایران با انتقاد از افزایش سهم دولتی‌ها در واردات نهاده‌های دامی و تبعات آن در فعالیت صنایع وابسته، اظهارداشت: نگاهی به سهم واردات نهاده‌های دامی از سوی شرکت‌های دولتی طی پنج سال گذشته نشان می‌دهد که علی‌رغم شعارهای داده شده میزان واردات آنها به نسبت کل افزایش قابل ملاحظه‌ای داشته و به همین نسبت مشکلات توزیع نیز بیشتر شده است بطوری که در سال ۱۳۹۵ سهم واردات شرکت‌های دولتی (پشتیبانی امور دام کشور) در

نهادهای ذرت، جو و کنجاله سویا به ترتیب ۲ درصد؛ صفر درصد؛ و ۸ درصد از کل واردات بوده است در حالی که در شش ماهه اول سال ۱۳۹۹ این نسبت به ترتیب به ۷ درصد؛ ۲۴ درصد؛ و ۸۹ درصد رسیده است.

عضو هیأت مدیره اتحادیه واردکنندگان نهاده‌های دام و طیور ایران تصریح کرد: مساله قابل توجه این است که افزایش نسبت واردات شرکت‌های دولتی از نهاده‌های دامی باعث بحرانی‌تر شدن بازار نهاده شده و هدف تنظیم بازار به هیچ وجه محقق نگردیده است.

طیبا طیبا خاطرنشان کرد: دولت همچنان اصرار دارد منابع ارزی محدود و مرغوب در اختیار شرکت‌های دولتی باشد. در آخرین تصمیم‌گیری ۴۵۰ میلیون دلار از باقی مانده منابع بودجه واردات نهاده در اختیار شرکت پشتیبانی دام کشور قرار گرفت و فعالان اقتصادی بخش خصوصی که ماه‌هاست کالای آنها در بنادر تخلیه شده و بخشی از آن نیز روانه بازار گردیده همچنان در انتظار تخصیص ارز هستند و البته طولانی شدن روند تخصیص ارز به تجار موجب شده تا اعتبار آنها نزد فروشندگان خارجی مخدوش شود.

این مقام مسئول یادآور شد: ادامه روند مذکور در آینده مخاطرات جدی برای دولت به همراه خواهد داشت چرا که خروج بخش خصوصی از چرخه واردات که با پشتوانه اعتباری قوی تا کنون بخش عمده‌ای از محدودیت‌های ارزی ناشی از تحریم را به دوش کشیده‌اند، باعث می‌شود دولت ضمن تحمل هزینه‌های اضافی تر در آینده‌ای نه چندان دور با کمبودهایی به مراتب شدید تر از وضع فعلی مواجه شود.

چرا بازار کنجاله سویا بحرانی شد؟

عباس حاجی زاده دبیر اتحادیه واردکنندگان نهاده‌های دام و طیور نیز با اشاره به اینکه نیاز کشور به نهاده‌های دامی حدود ۱۴ میلیون تن است، گفت: ۸۰ درصد نیاز کشور از طریق واردات تأمین می‌شود.

وی با اشاره به اینکه سال گذشته میزان واردات کنجاله سویا افزایش یافته بود و حتی این کالا به زیر نرخ مصوب در بازار عرضه می‌شد، گفت: به دلیل شرایط خوبی که سال قبل داشتیم، متأسفانه در ۴-۵ ماه نخست امسال مسئولان مربوطه در اعلام اسامی واردکنندگان به بانک مرکزی تعلل کردند و شرایط کرونا نیز باعث تشدید این مسئله شد، ضمن اینکه افرادی هم که به بانک مرکزی معرفی شده بودند به دلیل مشکلاتی که بانک با آنها مواجه بود، ارزشهای غیرقابل انتقال دریافت

کرده بودند و همین مسئله باعث شد تا اواخر تابستان قیمت کنجاله سویا به ۵ برابر نرخ مصوب برسد و بازار بحرانی شود.

شرکت پشتیبانی امور دام ۸۹ درصد ارز کنجاله سویا را گرفت

وی ادامه داد: زمانی که دولت متوجه وخامت اوضاع شد، از همه خواست که وارد عمل شوند تا بتوانند این مشکل را حل کنند و در این میان ارز بسیار زیادی به شرکت پشتیبانی امور دام اختصاص پیدا کرد تا تأمین نیاز متراکم بازار را انجام دهد و تاکنون ۸۹ درصد ارز کنجاله سویا را بخش دولتی گرفته است.

این مقام مسئول اشاره کرد: سهم شرکت پشتیبانی امور دام در واردات نهاده‌های دامی قبل از سال ۹۶ کمتر از ۸ تا ۱۰ درصد بوده ولی الان به ۳۶ تا ۳۷ درصد رسیده است.

حاجی زاده با اشاره به میزان واردات نهاده‌های دامی در سال ۹۸ گفت: سال ۹۸ چهار میلیون تن جو، ۸۰۹ میلیون تن ذرت و دو میلیون و ۲۲۸ هزار تن کنجاله سویا وارد کشور شده که مجموع این ارقام ۱۵ میلیون و ۱۴۷ هزار تن می‌شود و تا ۲۱ آذر امسال کل واردات نهاده‌های دامی به علاوه روغن خام و دانه‌های روغنی ۱۱ میلیون و ۳۳۹ هزار تن بوده که ۱۱ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل کاهش دارد.

وی با اشاره به اینکه در بخش تخصیص ارز خواستار شفاف سازی ضوابط تخصیص از سوی مسئولان مربوطه هستیم، گفت: در سال ۹۸ چهارصد شرکت متقاضی واردات نهاده‌های دامی بودند که بین ۷۰ تا ۸۰ شرکت عضو اتحادیه هستند و نزدیک به ۸۰ تا ۸۵ درصد واردات نهاده‌ها را همین ۸۰ شرکتی که عضو اتحادیه هستند انجام می‌دهند.

به گفته حاجی زاده، تعداد متقاضیان واردات نهاده‌های دامی به دلیل شرایطی که امسال ایجاد شده از بیش از ۴۰۰ شرکت به کمتر از ۱۵۰ رسیده است.

اخیراً مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی نیز در گزارشی به تحلیل چالش‌های توزیع و تأمین خوراک مرغداری‌های کشور پرداخته و عنوان کرده بود: رفع انحصار در واردات نهاده‌های دامی یکی از راهکارهای حل چالش بازار نهاده‌های دامی است.

در گزارش این مرکز آمده بود: به‌منظور اصلاح روند تأمین و توزیع نهاده‌ها در کوتاه‌مدت لازم است ضمن تنوع‌بخشی به سبد خوراک دام،

رانتهای موجود و عوامل عدم شفافیت در این زنجیره حذف شود. اصلاح روند فعلی جمع‌آوری و گزارشدهی آمار و ارتقای کیفی و به‌روزرسانی سامانه‌ها و مرتبط کردن کامل آنها، از واردات نهاده تا قرار گرفتن آن در اختیار مرغدار و نیز نهایتاً عرضه محصول نهایی توسط مرغدار به بازار مصرف باید مدنظر قرار گیرد.

حجت ورمزیاری، عضو هیأت علمی دانشگاه تهران نیز انحصار در واردات نهاده‌های دامی را یکی از دلایل چالش فعلی بازار عنوان کرد و خواستار رفع آن شد.

در همین ارتباط، اتحادیه واردکنندگان نهاده‌های دام و طیور در نامه‌ای به معاون وزیر صمت و دبیرستاد تنظیم بازار کشور، خواستار رفع مصوبات تبعیض آمیزی شدند که منجر به حذف بخش خصوصی از چرخه واردات نهاده‌های دامی می‌شود.

تجربیات سالهای گذشته نشان می‌دهد که استفاده از تجربیات و توان بخش خصوصی می‌تواند در این زمینه بسیار مؤثر باشد کما اینکه در سال ۹۱-۹۲ چنین اتفاقی رخ داد و میدان دادن به بخش خصوصی، واردات و توزیع نهاده‌ها را تسهیل کرد و منجر به تعدیل وضعیت بازار شد. تجربه‌ای که در حال حاضر نیز دولت می‌تواند از آن در جهت تنظیم بازار بهره ببرد.

سرویس خبری: دام و طیور و آبزیان

منبع: مهر